

TOVERI

Länne suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä, paitsi maanantaina.
TOIMITUSKUNTA:
 W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, J. MALO, K. E. HEIKKINEN.

TOVERI
 (The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Company.
 Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.
 AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:
 For 1 year \$3.50; For 6 Months, \$1.75; For 3 Months, \$1.00; For 1 Month 40c.

Ilmottushinta 40c palstatumalta. Kuoleman-ilmotukset \$1.50 kerta ja muistovärsyillä \$2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, hajautantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset \$1.50 kerta, avioero-ilmotukset \$1.00 kerta. Selvotat ilmoitukset seuraavan hintaluettelon mukaan palstatumalta: 1 v. 20c, 1/2 v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c. Satunnaisista ilmoituksista tulee rahaa seurata mukana. Englanninkielestä suomenkieleen kääntäminen.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:
 1 vuosikerta \$3.50; 6 kuukautta \$1.75; 3 kuukautta \$1.00; 1 kuukausi 40c.
SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:
 1 vuosikerta \$5.50; 6 kuukautta \$3.00.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa.
 Telefoni: konttori 365, toim. 832.

JULISTUS

Yksinomaan toimeenpanevan valtansa nojalla on maamme presidentti rikkinut diplomaattiset välit Saksan keisarikunnan kanssa ja asettanut Yhdysvaltain kansan vaaraan joutua aktiivisesti mielettömään Europan sotaan.

Viimeisen kolmenkymmenen kuukauden kuluessa, jotka ovat mustimpia ihmiskunnan historiassa, on kuusi miljoonaa viatonta miestä raajaksi tapettu ja monia miljoonia tehty raajakoiksi koko elämänsä iäksi. Kokonaisia valtakuntia on hävitetty ja inhimillisen nerouden ja luonnon anteliaisuuden kokoomat rikkaiden aarteet ovat säälimättömästi hävitetty.

Europa on kauhistuttava murheenlaakso, josta kuuluu jälkeensä leskien ja orpojen iohduttomat nyyhkytykset ja taistelutantereilla olevien haavoittuneitten ja kuolevien viihkeitä.

Tästä villistä ja summittaisesta suurmurhanasta on ainoastaan yksi voimakas kansa pysynyt erillään ja säilyttänyt mielenmalttinsa—Amerikan Yhdysvallat. Lavean Atlantin meren eroittaessa meitä epäinhimillisestä taistelusta, hyvin taloudellisesti toimeentulevina, ja ylpeinä edistyneistä ja kansanvaltaisista laitoksistamme, olemme katselleet europlaisien veljämme itsetuhoa vertavuohtavien sydämin, hartaasti toivoen tilaisuutta saattaa heidät jälleen järkiinsä ja rauhoitettua, elämään ja onnellisuuteen.

Ja sitten yht'äkkiä, ilman minkäänlaista ilmoitusta, tai varoitusta, ilman kansan hyväksymistä ja kansan valitsemien kongressimiesten neuvottelua me määrätään yhtymään järjettömään kuolemantanssiin ja hävitykseen ja paisuttamaan kauhistuttavaa verivirtaa Europassa amerikalaisen työläisten verellä.

Yhdysvaltain Sosialistipuolue, puhuen satojen tuhansien kannattajiensa puolesta ja koko maan työväenluokan puolesta, lausuu vakavan vastalauseensa sitä katalaa yritystä vastaan, että meidän koetetaan kietoa Europan sotaan.

Me vastustamme kansojenvälisiä sotia, sillä ne ovat raakaa barbarimaisuutta. Me vastustamme nykyisin uhkaavaa sotaa erittäinkin siitä syystä että koskaan ei suurta sotaa ole alettu vähemmän oikeutetuilla ja arvottomilla olettamuksilla.

Saksan hallituksen julistama rajoittamaton ja epämääräinen vedenalainen sotataktiikka on säälimätön ja epäinhimillinen, mutta samaahan on sota kokonaisuudessaan ja samaahan ovat molemmipuolin käytetyt sotakeinot. Sota on murhaa. Sota on äärimmäistä laittomuutta ja silloin on joutavaa löpötelää laittomasta sodasta.

Saksan vedenalainen sotatapa ei uhkaa meidän kansallista eheyttämme, tai itsenäisyyttämme; ei edes kansallista arvoamme tai kunniamme. Sitä ei ole tarkoitettu yksinomaan Yhdysvaltoja vastaan ja niinollen se ei koske Amerikan kansaa. Se koskee ainoastaan niitä elostelijaluokan jäseniä, jotka ovat tehneet suunnattomia voittoja, valmistessaan murha-aseita, tai ottaen meiltä ravintoaineet pois ja lähettäen ne korkeista hinnoista, taisteleville armeijoille Europassa.

Yhdysvaltain työväestöllä ei ole syytä, eikä haluakaan vuodattaa vertaan suojellakseen, ja edistääkseen hallitsevan luokan likaisia liikevoiton pyyteitä; eivätkä he anna valhettelevan ja salakavalan sanomalehdistön säikäyttää heitä

asestautumaan ja murhaamaan europalaisia veljiään.

Ne kuusi miljoonaa miestä, joiden ruumiit nyt mätänevät Europan taistelutantereella, olivat enimmäkseen työläisiä. Jos Yhdysvallat ryhtyivät sotaan, niin ne ovat Amerikan työläiset, joitten elämää uhataan—ja se on kunnion, tunnon uhraus kapitalistien liikevoitonhimon alttarille.

Työläiset Amerikassa, herätäkää! Hetki on tärkeä; vaara on uhkaava. Vaikeneminen olisi turmiollista! Kootkaa joukot kokouksiin ja mielenosoituksiin. Puhukaa erehymättömästi kieltä. Antakaa päättävään vastalauseittemme kaikua yli maan yhdestä laidasta toiseen!

Lähetkää sähkösanomia, tai kirjeitä presidentti Wilsonille, Yhdysvaltain senaattoreille ja kongressimiehille. Vaatikaa että Amerikan kansalaisten ja Amerikan laivojen kielletään menemästä sota-alueelle, paitsi omalla vastuullaan. Vaatikaa että kansaa ei saa syöstä sotaan joidenkin kapitalistiroistojen hyödyksi.

Alas sota. Alas epäinhimillinen yhteiskuntajärjestelmä, joka synnyttää sotaa. Kauan eläkön rauha. Kauan eläkön kaikkien maitten työläisten kansainvälinen solidaarisuus.

Sosialistipuolueen Kansallistoimeenpaneva komitea. ADOLPH GERMER, Kansallissihteeri.

ANARKIA VENÄJÄLLÄ

Venäjällä saapuneitten tietojen mukaan on siellä sisäisissä asioissa vallalla mitä suurin hajanantila. M. m. on duuma toistaiseksi hajotettu ja sotavastainen mieliala on yllyttänyt hallituksen ryhtymään monenmoisiin pakotustoimenpiteisiin. Asiasta kertoo Milwaukee Vorvärtsissä William Bayard Hale seuraavaan tapaan:

"Tullaanko Venäjän duumaa enää milloinkaan koolle kutsuumaan? Siinä on kysymys, jolle kaikista Europan pääkaupungeista saapuneitten tietojen mukaan laimataan paljon huomiota, niin tärkeinä sitä pidetään. Venäjän sisäinen poliittika on tällä kertaa täydellisessä kaaostilassa. Sitä seikkaa, että duuman kokouksipäivä on määrätty helmik. 25 p. pidetään merkkinä siitä, että duuma on epämääräiseksi ajaksi hajotettu, kumpahan se ei vain ijäksi päiväksi olisi kadonnut Venäjän politiikan rakenteesta.

"Venäjän olemassaolo on nyt yhden kartin varassa", sanoo Nowoje Wremja, kun taasen Ketch selittää, että: "Kaikki partioit ovat siitä yhtä mieltä, että isänmaa on vaarassa ja kuitenkin sen sisäisessä elämässä kaasaantunut hävitysjuuttuja toistensa niskaan".

"Sotavastainen liike levää ja tempaa mukaansa yhä enemmän piirejä ja puhkee tilapäisissä mielenosoituksissa tämän tuosta ilmiölle. Sotavastainen riehun ollenkin Petrogradin provinsissa ennen kuuluttamalla julmuudella. Yhä joistuvien mielenosoitusten ja levottomuuksien seurauksena on upseereita rintamasta kutsuttu kotiin poliisivoimia järjestämään.

"Yleinen mielipide arvostelee yhtenäisen ministeristön ja siinä tapahtuneita vaihdoksia, sekä ennen kaikkea uuden ministeripresidentin, Golotzinin, ohjelman, jonka ohjelman seurauksena duumakin heti hänen valtaan astuttuaan hajotettiin. Tätä tekoa pidetään suoranaisena loukkauksena kansaa vastaan, sillä kansa ilmeisesti oli osottanut sypsoitan duuman taistelulle tämän pyrkimässä saada enemmän sananvaltaa maan asioissa. Myöskin on yleistä epäluuloa herättänyt se seikka, että usealle ministerille on yhtäaika myönnetty pitkiä lomia.

"Viimeisten tapausten jaksossa on aivan uutena ilmiönä mainittava Stuermerin taaskin esille sukeltautuminen valtiollisella taivaalla; onpa hänet salakijetettu vastunäaliseen julkiseen tehtäväänkin, nim. ulkoasiainministerin neuvonantajaksi. Tämä on eriskummallista siksi, että Stuermer tunnetaan mieheksi,

jonka tehtävän päämääränä on saada hallitus kulkemaan duuman kanssa käsikädessä, puhuutaapa hänestä aivan julkisesti sitäkin, että hän on suuresti määrin ystävällinen, saksalaisille. Ja kun Stuermerin sanotaan vielä nykyin olevan mielipiteiltään saman kuin ennenkin, ja kun hän palaa hallitukseen hetkenä, jolloin moskovalainen poliittika on kokonain anarkian vallassa, on kynnäkiekan neron lähtee tulvimaan yli äyräntensä ja siinä kiihtymään yli antaneeksi siirtolaisille "viisaista" neuvoja, jotka kaikessa lelostossaan kuuluvat seuraavaan kokijänne järjellä kottavaan tapaan: "Jos ei ole tyytyväinen siihen kohteluun, jonka saapi kolmannessa luokassa, niin matkustaa toiseen, ja jos ei ole sielläkään saamaansa kohtelua tyytyväinen, niin sopi matkustaa ensiluokassa, ja jos sekään ei vielä tyydytä, niin laittaa oman laivan, niin sillä keinolla pääsee kaikista valittamien sista."

Kerran julkaistun lehdessä kertomusta, jostakin venäläisestä kaupungista, joka aikooen kovuuta valittaville talonpojille sanoi: "ei ole olemassa mitään kovaa aikaa, on vain ihmisiä, jotka eivät halua luopua rahoistaan, heivät niinkin minäkin, maksakaa kolme ruplaa mahtolitraa ja teillä on kylliksi mahtoa."

Venäläisten talonpoikien sanottuun tukeen kaupungin päästä siihen käsitykseen, että hänellä on joku pakka ollut tyhjillään jo pitemmän aikaa. Mitään sanottu lehdin lukijat mahtavat ajatella, luettuuan tuon "viisaan" neuvon ja muistaessaan sitä eläimolekkin raakaa kohtelua, jota he olivat pakotettu tähän maahan tullessaan sietämään.

"Tällä kertaa ei myöskään voida varmuudella sanoa tuleeko ruaha-asiain ministeri Bark-erjoamaan, sillä häntä pidetään sekä Englannissa että Yhdysvalloissa Venäjän ruaha-asiain vankimpana tukena. Venäjällä horjuvat tällä kertaa toistenkin ministerien valta-asetmat ja vakuutetaanpa, että ruhtinas Golotzininkin asema pääministerinä on kovin epävarma siksi, että hän on täydellinen nolla, joka ei ole vielä mitään asiaa kyennyt läpi ajamaan ja joka siksi tuskin saantane nykyistä myrskyä kestää. Niinpä jo Rasputinkin murhan johdosta tulkintojen toimeenpaneminen sai hämmästyttävää käänteitä aikaan. Rasputinin henki näet leijailee vieläkin kaikkissa Venäjän poliittisissa toimepiteissä.

"Hänen pyhyttensä" murha oli ankara kolous Venäjän valittajille, sillä tuota murhaa eivät toimepanneet anarkistit eivätkä nihilistit, vaan Venäjän aristokratian korkeimmat edustajat.

— Jos haluat saada Toverin sen nykyisellä hinnalla, niin muista tilata se ennen maaliskuun alkua, jonka jällestä tilaushinta on korkeampi.

Kannattakaa niitä liikkeitä, jotka ilmoittavat Toverissa.

Kun omat koirat purevat

Kuten muistetaan, oli Oregonissa viime vaalessa kysymys verojen vähentämisestä ja siinä tarkoituksessa äänestettiin voimaan erään puoskariryhmän esitys, joka rajoitti veromäärän. Selostaessamme silloin sanottua lakiesitystä, huomautimme että ei ole niinkään suurta väliä sillä, miten paljon veroja kerätään, kuin sillä, miten ne käytetään. Samoin huomautimme, että hallituksen täytyy saada määrätty määrä veroja käytettäväkseen, tai yleiset laitokset kärsivät ja että ensimäiseksi kärsivät ne laitokset, joista työväestöllekin on suurin hyöty, kuten esim. koululaitokset.

Nyt selittävät porvaritkin, että verotuslain hyväksyminen oli tuhmuus, sillä se katkasi käyttövarat yleishyödyllisiltä laitoksilta. Milloin hyvänsä tulee esille joku tarpeellinen asia, selitetään, että ei ole varoja, sillä varat käytetään pistimiljoonin ja muihin työväestölle vastaisiin tarkoituksiin.

Luonnollisesti ei asia ollen-

kaan korjaannu sillä, että porvarillisen hallituksen käytettäväksi myönnetään rajaton määrä varoja, mutta yleensä hallituksen, olkoon se minkä luokan hallussa tahansa, täytyy saada määrätty rahamäärä käytettäväkseen. Asia korjaantuu vain sillä, että hallitusta muutetaan. Työväestön on vallattava omiin käsiinsä hallitus, eikä sen tarvitse silloin pelätä äänestä sille käyttäjä, koska se käyttää ne työväestön ja yleensä vähäväkisten hyödyksi.

Mutta porvaristo sai useita muita lakeja lävitse sillä säästävyysohjelmallaan, jota se muka ajoi näillä verolakiuudistuksillaan. Seuravalla kerralla se kyllä ajaa taas verolain entiselleen, sekä pitää muut saavutuksensa.

Puoskarimisesta ei ole koskaan mita tuloksia kuin pettymys niille jotka ovat siltä jotain odottaneet. Se hyödyttää vain joitakin "esitaistelijaita", s. o. niitä jotka ovat panneet homman alkuun omien itsekkäitten tarkoituksiensa tyydyttämiseksi.

SIELTÄ ja TÄÄLTÄ

"VIISAS" PÄÄ.

Tuonnottain kierteli sanomalehdissä eräs kirjoitus, jonka Suomesta Amerikan matkustajat siirtolaiset olivat laatineet laivalta saamansa kohtelun johdosta. Kun kirjoituksessa moitittiin laivassa annettua kohtelua, niin se sai erään porvarillisen kynnäkiekan neron lähtee tulvimaan yli äyräntensä ja siinä kiihtymään yli antaneeksi siirtolaisille "viisaista" neuvoja, jotka kaikessa lelostossaan kuuluvat seuraavaan kokijänne järjellä kottavaan tapaan: "Jos ei ole tyytyväinen siihen kohteluun, jonka saapi kolmannessa luokassa, niin matkustaa toiseen, ja jos ei ole sielläkään saamaansa kohtelua tyytyväinen, niin sopi matkustaa ensiluokassa, ja jos sekään ei vielä tyydytä, niin laittaa oman laivan, niin sillä keinolla pääsee kaikista valittamien sista."

Kerran julkaistun lehdessä kertomusta, jostakin venäläisestä kaupungista, joka aikooen kovuuta valittaville talonpojille sanoi: "ei ole olemassa mitään kovaa aikaa, on vain ihmisiä, jotka eivät halua luopua rahoistaan, heivät niinkin minäkin, maksakaa kolme ruplaa mahtolitraa ja teillä on kylliksi mahtoa."

Venäläisten talonpoikien sanottuun tukeen kaupungin päästä siihen käsitykseen, että hänellä on joku pakka ollut tyhjillään jo pitemmän aikaa. Mitään sanottu lehdin lukijat mahtavat ajatella, luettuuan tuon "viisaan" neuvon ja muistaessaan sitä eläimolekkin raakaa kohtelua, jota he olivat pakotettu tähän maahan tullessaan sietämään.

"Tällä kertaa ei myöskään voida varmuudella sanoa tuleeko ruaha-asiain ministeri Bark-erjoamaan, sillä häntä pidetään sekä Englannissa että Yhdysvalloissa Venäjän ruaha-asiain vankimpana tukena. Venäjällä horjuvat tällä kertaa toistenkin ministerien valta-asetmat ja vakuutetaanpa, että ruhtinas Golotzininkin asema pääministerinä on kovin epävarma siksi, että hän on täydellinen nolla, joka ei ole vielä mitään asiaa kyennyt läpi ajamaan ja joka siksi tuskin saantane nykyistä myrskyä kestää. Niinpä jo Rasputinkin murhan johdosta tulkintojen toimeenpaneminen sai hämmästyttävää käänteitä aikaan. Rasputinin henki näet leijailee vieläkin kaikkissa Venäjän poliittisissa toimepiteissä.

"Hänen pyhyttensä" murha oli ankara kolous Venäjän valittajille, sillä tuota murhaa eivät toimepanneet anarkistit eivätkä nihilistit, vaan Venäjän aristokratian korkeimmat edustajat.

— Jos haluat saada Toverin sen nykyisellä hinnalla, niin muista tilata se ennen maaliskuun alkua, jonka jällestä tilaushinta on korkeampi.

Kannattakaa niitä liikkeitä, jotka ilmoittavat Toverissa.

kuolemantapauksiin, joita työläisten kohdalle sattuu kaikvoiksissa ja tehtaissa. Esim. Jarrumiesten järjettömät virkailijat antoivat hyljättäin lausunnon, jossa virallisia papereilla todistivat, että heidän järjettömään joutuu tapaturman uhriksi joka viides mies, kun sen sijaan Mukdenin tapelussa menetteli ainoastaan joka kahdeksas mies, kaatuneet, haavoittuneet ja vangeiksi joutuneet mukaan luetuina. Ja koko tuossa teurastuksessa kuoli tuskin yhtään divisionan päällikköä, joten se työ ei ole erittäin vaarallista. Sitten siitä on vielä koko hyvä palkka — paljon parempi kuin mitä tavallisesti maksetaan minkään alan työläisille. Kun on kuukauden divisionan päällikkönä, niin siinä jo ehti ansaitsemaan sen minkä muuton saisi vuodessa irtä. Kun vertailee työläisen asemaa toisiinsa, niin näyttää vähän siltä kuin sen uhrauksen voisi ilman kipua kestää, mikä työläiselle koituu, muutaessaan jalkia.

Armeijassa lienee kyllä vähemmänkin tuottavia ja vaarallisempia paikkoja kuin divisionan päällikön paikka, mutta niillä ei meidänkään tarvitse mennä, koska niillä menijöitä ei kehuta suurista uhrauksistaan. Mennään vain sinne, jossa uhraukset otetaan huomioon. Joku, joka ei halua ottaa divisionan päällikön paikkaa, voi pyrhtä armeijan varustajaksi. Siinä kuuluu tienavaan vielä parempaan kuin divisionan päällikkönä, eikä sekään ole vaarallista.

Siksi työläiset, kun tulee aika värväytyä, niin muistakaa, että ainoastaan divisionan päällikön ja armeijan varustajan jopit ovat niitä, joihin uhraantuvaiset kansalaiset ryhtyvät."

Ja kun sanomalehdet kerran kertovat heidän siltä teollaan ottavan päällikönsä raskaimman taakaan, niin ei kai kenelläkään ole oikeutta väistää velvollisuuksien tieltä ja ryhtyä mihinkään muuhun toimeen kuin siihen, jonka jalot esikuvamme ovat omakseen valinneet.

MUUAN TYÖLÄISTEN HELVETTI ENGLANNISSA.

Muuan Englannin amputatarvehteissa naisten työoloja tarkastava yhäisön nainen kirjoittaa "Daily Mailin" tammik. 1 p. numerossa melko realistisen kuvauksen työläisten elämästä nykyisissä tehtaissa, josta sodan aikana on kyhäillyt sinne ja tänne ollenkaan ottamatta huomioon terveydellisiä vaatimuksia, vaikkakin valtio itse on koko teollisuuden haaraa johtamassa ja kaikki tapahtuu amputatarvehtien suunnittelujen mukaan. Kysymyksessä olevan artikkelin otsikkona on "Teollisuusnaisen todellinen elämä" ja siinä kuvataan käyntiä eräässä Lontoon köyhälistökorttelin sijotussa amputatarvehteitaassa:

"Tämä tapahtui eräässä amputatarvehteitaassa jövuoron loputtua, hän kirjoittaa kysymyksessä olevan vanhoillisen lehden palstoilla. "Tehtaan aovinaan olevasta ovesta saamme toime nähdä talvisen aamun raskaan ja harrmaan valon. Sade valaa alas kuin teräskäkelä ja kylmä, raaka tuuli viisi kasvoja kuin veitit meitä ympäröivässä ummehtuneessa, tumeluneessa tehtaan ilmassa, jota mätänevät ruuan jätteet, hiki ja koksuisuinen kiterä katku saastutti. Ja tuollaista käryä olinme kiskoneet, kaiken yötä keuhkoihimme!"

"Tehtaassa työskentelevät naiset tunkeutuivat epämääräisissä joukois-

sa uloskäytävää kohden väristen ja vävisten kylmästä, kasvoiltaan kalpeina ja murtuneen näköisinä. Kaksi mekaniikka seisoit takanaan. Talvisten tekijä, huudatti toinen heistä, voisiko kukaan ainoatakaan noista naida? Toinen naurahti leveästi vastaukseksi.

"Tämä tehdas on rakennettu aivan hyljättäin kurjaan, likaiseen kortteliin, missä jo ennestäänkin oli köyhiä työläisiä liiaksikin paljon asunut. Unsiens tulokkaitten vastaan otamiseksi ei oltu ryhdytty minkäänlaisia toimenpiteisiin eikä siistimisiin. Tehtaan lähetyksillä oli vaikeata saada itselleen majapaikkaa. Hinnat vain kohosivat ja mukavuudet kävivät pienemmiksi. Sattuipa usein niinkin että kaksi, jopa toinaan kolmekin henkilöä, jotka eivät aina kunnuneet adas samaan sukupuoleenkaan, käyttivät samaa vuodetta, milloin eri työvuoroilla sattuivat työskentelemään. Kun joku nousi vuoteelta, oli toinen heti valmiina lopen upa-neena, ehkäpä pesemättömänkin kömpimään sen hettävien syöpäläisten jyrstättäväksi!

"Olkoon tämä kylliksi siitä, mitä työläisillä tehtaan ukopuolella on kärsittävä, sillä sen oleminen sisäpuolella eivät olosuhteet olleet yhtään sen paremmat. Mitään ruokailuunoita ei ollut. Työläisnaiset toivat mukanaan jonkinlaisia ravinnon tapaita, jota he silloin tällöin työläisnäkin haukkasivat. Itse ruoka-aika kesti ainoastaan puoli tuntia ja senkin sai viettää kylmässä väijötään. Ainoa mukavuus oli se, että laitojen puolesta saimme kuuma vettä ja mettä itsellä oli astioita, jolla tulimme toimeen. Eräseen narkkukseen ahdettuina likaisten vaatteitten keskellä söimme minkä voimme jääkylmän tuulen viikkussa korvissamme. Lattialle oli kasaantunut ruuan jätteitä, hedelmien kuoria, muuten jättämättä tupakan loppuja jne. ja lähtävä tupakan, kosteitten vaatteitten, yksinäisäkkäitten ja mätänevien ruuanjätteitten katku täytti ilman.

"Entäs minkälaisia palkkoja työläisnaiset sitten tästä kaikesta saavat? Asioita tuntemattomien on niin peria helppo puhua siitä, mitenkä hyvin työläiset työllänsä etua katsovat ja mitenkä he niitä säästävät! Helpon asia maailmassa kuitenkään on todistaa, että tuollaissessa väitteessä ei ole mitään perää, ei ainakaan silloin kun amputatarvehtien ministerin huolenpidon alaiset tehtaant ovat kysymyksessä." Keskimäärin saivat puheensa olevassakin laitos-sessa naiset 2:sta 2½ penceen tunnissa, mikä 52-tuntisessa viikossa tekee yhteensä 8 shillingiä ja 8 penceä.

Lopuksi tämä valtasnainen lopettaa kertomuksensa huudahduksella: "Olen usein ihmetellyt sitä rohkeutta ja typeryyttä, jolla työläisnaiset kaikkia tätä väitivät kärsiä. Ja kuitenkin pitää minun 'salongissa' joka päivä kuulla kerrottavan siitä, kuinka työläisnaiset yhtenäin ostelevat turkkilaisia ja koristeita ja kuinka ne muutenkin viettävät ilhaavaa elämää, samuten kuinka 'alemmat luokat' ovat kovasti kiittämättömiä". Tuollaiset puheet kokiimmekseni jälkeen kuuluvat pirun kuisakuisilla, tai ainakin ne johtuvat suuresta typeryydestä."

GRIGORI RASPUTIN.

Grigori Rasputin oli syntynään aivan tavallinen ja oppinaton, vieläpä kirjoton ja lukutaidoton talonpoika Pokrowskoon kylässä, joka on 89 virstun päässä Tjumenin kaupungista Tobolskin kuvernementissa. Rasputin oli naimisissa miellyttävään, reippaan talonpoikaismiehen kanssa ja avioliitosta on syntynyt useita lapsia.

Ennen julkista esiintymistä hän oli yksinkertainen maanviljelijä eikä herättänyt huomiota millään muulla kuin huonoilla ominaisuuksillaan. Häntä sanottiin aivan yleisesti "Vieras-Grishakaksi", sillä hänellä oli tapana varastella naapuriansa heiniä ja puita. Hän vietti yleensä peheellistä elämää. Usein hän juopuneena potkittiin ulos talosta.

Tällaista elämää Rasputin vietti 30 ikävuotensa asti, mutta sen jälkeen hänen käyttökäytönsä tapahtui jyrkkä käänne: hän muuttui hyvin jumaliseksi, hiljaiseksi ja pidettyväksi, luopui kokonaan tupakasta ja väkijoumista ja alkoi kulkea luostaria luostariin. Matkoiltaan hän polasi nöyränä ja vaatimattomana.

Tobolskin kuvernementissa sijaitsevassa Pokrowskin kirkonkylässä, missä Rasputin piti hoviaan, otti hän käytäntöön "uhrukoukuttin". Näistä "rukouksista" ovat mainittu kylän asukkaat kertonee seuraavaa: Yöllä, heti kun talvella syytyivät tähdet, alkoi Rasputin kotikärsästä sekä mies- että naishallijansa kanssa kantaa värtävasten kalvetuun kuoppaan puita ja kun tämä oli tehty syytti hän nuotion. Kolmialalle, joka selsoo tulen päällä, asetetaan kullo, jossa on myrhamia ja yrtejä. Kädet yhdessä pyörivät miehet ja naiset kuoppaan ympärä ja laulavat yhä toistain samaa lausetta: "Ratmuksen vuoksi ovat meidän syntim-